

Боқий фикр

Шу азиз Ватан —
барчамизники. Унинг бахту
саодати, ёруғ истиқболи,
фаровон келажаги учун
яшаш, курашиш, керак бўлса,
жонини фидо қилиш шу
муқаддас заминда яшаётган
ҳар бир инсон учун бахтдир.

Ислом КАРИМОВ

Kuch — bilim va tafakkurda

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan • E-mail: info@marifat.uz • 2017-yil 28-yanvar, shanba № 8 (8969)

ИСТИҚБОЛЛИ ИҚТИСОДИЙ ЛОЙИХАЛАР АҲОЛИ ФАРОВОНЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жойларда ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг бориши, амалга оширилаётган бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари билан яқиндан танишиш, халқ билан мулоқот қилиш мақсадида 27 январь кuni Хоразм вилоятига ташриф буюрди.

Мамлакатимизнинг изчил тараққиёти Хоразм вилоятида ҳам улкан ўзгаришларга замин яратди. Шаҳару туманларда кенг кўламли бунёдкорлик ишлари, истиқболли инвестициявий лойиҳалар амалга оширилди. Биринчи Президентимиз Ислом Каримовнинг 2012 йил 22 ноябрдаги қарори билан тасдиқланган 2013-2015 йилларда Хоразм вилояти sanoat салоҳиятини ривожлантириш дастури доирасида 308 миллион доллардан ортиқ инвестиция ҳисобидан 432 sanoat корхонаси ташкил этилди.

Шавкат Мирзиёев 2016 йил 11 ноябрь кuni Шовот туманида бўлиб ўтган сайловолди учрашувида мамлакатимизнинг барча ҳудудлари қатори Хоразм вилояти иқтисодиётини ҳам модернизация қилиш, қишлоқ хўжалиги, тўқимачилик, тиббиёт, туризм, санъат ва бошқа соҳаларни янада ривожлантириш-

га оид аниқ режаларни баён этган эди.

Давлатимиз раҳбарининг Хоразм вилоятига ташрифи ана шу режалар қандай амалга оширилаётгани билан танишиш, ҳудуд тараққиётини янги босқичга кўтариш масалаларига бағишланди.

Президентимизнинг вилоятга ташрифи Хивадаги Ичан-қалъа мажмуасидан бошланди.

Музей-қўриқхона — Ичан-қалъа мажмуаси халқимиз тарихи, маданияти, илм-фани, қадимий меъморлик ва ҳунармандлик анъаналарини муҳассас этган. Инсониятнинг бебаҳо бойлиги сифатида ЮНЕСКОнинг жаҳон мероси дурдоналари рўйхатига киритилган. Музей фондида 38 минг 561 экспонат бор. 2016 йилда Ичан-қалъага 75 мингга яқин киши, жумладан, 84 мамлакатдан 34 минг сайёҳ келган.

Хоразмда бундай тари-

хий ёдгорликлар, диққатга сазовор жойлар жуда кўп. Улар замон талаблари асосида таъмирланиб, сайёҳлар учун зарур шароитлар яратилаётгани натижасида вилоятда туризм изчил ривожланиб бораётир. 2016 йилда хорижий сайёҳларга кўрсатилган хизматлар экспорти 2013 йилга нисбатан 20 фоиз ошган.

Давлатимиз раҳбарининг 2016 йил 2 декабрдаги "Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони бу борада янада кенг имкониятлар яратди.

Паҳлавон Маҳмуд макбараси зиёрат қилинди.

Давлатимиз раҳбари Матниёз Девонбеги мадрасасида Хива шаҳрининг тарихий қисмида амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари режаси, Исфандиёрхон қабул маросимлари уйи ва Нуриллобой сарой мажмуасини реконструкция қилиш лойиҳалари билан танишди.

(Давоми 2-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
Қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ АБДУҒАНИЕВИЧ КАРИМОВНИНГ ХОТИРАСINI АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Мустақил Ўзбекистон давлатининг асосчиси, буюқ давлат ва сиёсат арбоби, Ўзбек халқининг улуг ва ардоқли фарзанди, мамлакатимизнинг Биринчи Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов Ватанимизни мустабид тузум қарамлигидан озод қилиб, ҳалокат ёқасига келиб қолган юртимизни қайта тиклади. Буюқ Йўлбошимиз гоёт қалтис ва таҳликали бир вазиятда оғир қийинчиликлар ва синовларга қарамай, тарихан қисқа даврда Ўзбекистонни жадал ва барқарор суруятлар билан ривожлантирган замонавий демократик давлатга айлантирди.

Ислом Абдуғаниевич Каримов ўзининг серкирра сиёсий фаолияти, олижаноб инсоний фазилатлари билан Ватанимизнинг кўп асрлик тарихида ўчмас из қолдири. У нафақат Ўзбекистон, балки жаҳон миқёсида катта ҳурмат ва обрў-эътиборга сазовор бўлган улкан шахс ва арбоб сифатида танилди.

Кўп миллатли Ўзбекистон халқининг қалбидан чуқур жой олган Биринчи Президенти-

дентимизнинг сўнмас хотирасини абадийлаштириш бўйича вазирликлар ва идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, мамлакатимиз фуқароларидан кўплаб тақлифлар тушмоқда.

Халқимизнинг самимий тилаклари ва хоҳиш-ирода-сидан келиб чиқиб, она Ватанимиз мустақиллиги, эл-юртимиз раванқи йўлидаги буюқ тарихий хизматларини инобатга олиб, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти, Ўзбекистон Қаҳрамони Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг ёрқин хотирасини абадийлаштириш мақсадида:

1. Кўйидагилар:

2016 йил октябрь ойида Ислом Каримов номидаги Республика хайрия жамоат фонди тузилгани;

Тошкент шаҳар, Яшнобод туманининг Фаргона йўли кўчасида жойлашган жоме масжиди "Ислом ота жоме масжиди" деб ном берилгани;

(Давоми 3-бетда.)

Улкан қалб соҳиби

Бугун юртимиз мустақиллиги, тинчлиги, халқимиз фаровонлиги ҳақида ҳар қанча суюниб гапирсак оз. Шулар хусусида ўйласам, кўз олдимда Биринчи Президентимиз, буюқ давлат ва сиёсат арбоби Ислом Каримовнинг забардаст сиймоси гавдаланади. Бугунги дорломон кунлар шукўҳини беихтиёр у кишининг заҳматли, айни дамда шарафли фаолияти билан боғлавераман. Чиндан ҳам, ушбу ёруғ кунларга етишимизда бу зотнинг хизматлари беқиёс бўлган. Ҳақли равишда айта оламизки, у киши Мустақил Ўзбекистонимизнинг буюқ асосчиси.

Юртбошимиз мустақилликнинг илк давриданоқ ёш авлод камолотига, таълим-тарбия тизимини ислоҳ қилишга алоҳида эътибор қаратдилар. "Таълим тўғрисида"ги қонун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳамда Мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастури асосида фарзандларимизнинг ҳеч кимдан кам бўлмаган шарт-шароитларда таълим олишига имкон яратилди.

Мен ўзимни она Ватанимизнинг энг бахтли инсонлари қаторида санайман. Негаки, кўп бор Биринчи Президентимиз Ислом Каримов билан суҳбатлашиш бахтига муассар бўлганман.

У кишининг қўлларидан давлатимизнинг юксак мукофотларини қабул қилиб олганман. Илк бор у зотдан мустақиллигимизнинг бир йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг фахрий ёрлигини олганимда қўзларидан нурдан вужудим ёришиб кетган. Билдирилган юксак ишонч, зиммамга юкланган масъулият қанчалик залворли эканини ҳис қилганман. Ана шу юксак ишонч мени кўплаб янги-янги муваффақиятлар сари илҳомлантирди. Бу руҳий қувват мендан ҳамкасбларимга, улاردан ўқувчиларга кўчди.

(Давоми 3-бетда.)

Kuchli davlatdan — kuchli fuqarolik jamiyati sari

Ватан ичра мўъжаз Ватан

Жиззахда "Маҳалла — менинг тақдиримда" кўриқ-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди.

"Маҳалла" хайрия жамоат фонди, Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, "Нуроний" жамғармаси, "Камолот" ёшлар ижтимо-

ий ҳаракати ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида "Қадриятлар бешигисан, азиз маҳаллам!" широи остида ташкил этилган танловнинг вилоят босқичида 13 жамоа иштирок этди.

(Давоми 4-бетда.)

ИСТИҚБОЛЛИ ИҚТИСОДИЙ ЛОЙИХАЛАР АҲОЛИ ФАРОВОНЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Президентимиз Хоразмнинг туризм борасидаги имкониятларини тўлиқ ишга солиш, янги йўналишлар ташкил этиш ва уларни жаҳон бозорларида тарғиб қилиш, меҳмонхоналар ва транспорт инфратузилмасини ривожлантириш зарурлигини таъкидлади. Зотан, туризм мамлакат иқтисодини ривожлантириш, айниқса, янги иш ўринлари яратишда муҳим соҳалардан ҳисобланади.

Урганчдан Хивагача темир йўл ва Хива шаҳрида зamonaviy вокзал барпо этиш, бу йўлда электрoпoeздлар, келгусида юқори тезликда ҳаракатланувчи "Afrosiyob" теzyurur пoeзд қатновини йўлга қўйиш лoзимлиги қайд этилди. Шаҳарнинг туризм жoзибадорлигини oшириш мақсадида сайлгоҳ кўчалар ташкил этиш ва кечки сайр имкониятини яратиш, уларда миллий урф-одатларимиз ва кўнгилочар дастурларни намойиш қилиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Туризм соҳасида фаолият юритаётган тадбиркорлар билан суҳбатда тармоқда халқаро ҳамкорликни кенгайтириш орқали хорижлик сайёҳларни кўпроқ жалб қилиш, хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш, соҳага ихтисослашган мутахассислар тайёрлаш ва малакасини oшириш, сувенир ишлаб чиқарадиган корхоналарни кўпайтириш хусусида сўз борди. Соҳа мутасаддиларига тегишли топшириқлар берилди.

Шавкат Мирзиёев Хоразм Маъмун академиясига ташриф буюрди.

Ушбу академия Биринчи Президентимизнинг 1997 йил 11 ноябрдаги фармони мувофиқ қайта ташкил этилган. 2006 йили ЮНЕСКО шафелигида Хоразм Маъмун академиясининг 1000 йиллиги нишонланган.

Бугунги кунда илмий муассасада 41 илмий ходим, жумладан, 7 фан доктори, 19 фан номзоди фаолият юритмоқда. Улар Хоразм давлатчилиқ тарихи, бу замандан етишиб чиққан олимларнинг жаҳон фани ва маданияти ривожига қўшган ҳиссаси, Хоразм меъморий ёдгорликларини биологик, физик ва бошқа салбий таъсирлардан ҳимоя қилиш, ҳудуддаги экологик ҳолатни яхшилаш, ер-сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш, тупроқ унумдорлигини oшириш, воҳа шароитига

мос қишлоқ хўжалиги ўсимликларини иқлимлаштириш, шўрланиш ва чўлланишнинг олдини олиш каби йўналишларда илмий тадқиқотлар олиб бормоқда.

Президентимиз академияда илмий йўналишларни кенгайтириш, илмий тадқиқотлар самарадорлигини oшириш, уларни амалиётга кенг жорий қилиш, олимларнинг турмуш шароитларини янада яхшилаш зарурлигини таъкидлади. Академия томонидан археология йўналишида эришилган муваффақиятлардан фойдаланиб, бу илмий муассасани сайёҳлик йўналишларига киритиш, халқимиз тарихини чет эллик туристларга тарғиб қилиш масалаларига эътибор қаратилди.

Президентимиз Хива туманидаги "Болтабой оқсоқол" фермер хўжалигида ташкил этиладиган балиқчилик комплекси лойиҳаси билан танишди.

Хозир мазкур хўжаликда 232 гектар ҳавзада балиқ етиштирилмоқда. Ўтган йили 490 тонна балиқ етказиб берилган.

Фермер хўжалигида Вьетнам технологияси асосида балиқ етиштириш ва уни қайта ишлашни йўлга қўйиш режалаштирилган. Бу технология увилдириқларни интенсив усулда етиштириш ва ҳавзаларга юқори тизимликда ўтказишга ихтисослашган. Бундай усул балиқларнинг омухта ем сарфига нисбатан ривожланиш суръати юқорилиги, салбий гидромимевий ҳолатлар ва касалликларга чидамлилиги билан ажралиб туради. Одатда бир гектарлик ҳавзадан ўртача 15-20 центнер балиқ олинади. Вьетнам технологияси самарасида бу кўрсаткич 400 центнергача етади.

Ушбу истиқболли лойиҳага «Ипотека-банк» кредит ажратган. Корхонада йилига 300 тоннадан ортиқ маҳсулот тайёрлаш, 20 иш ўрни яратиш мўлжалланган.

Давлатимиз раҳбари "Хива наслли парранда" масъулияти чекланган жамияти томонидан ташкил этилиши режалаштирилган паррандачилик маркази лойиҳаси билан танишди.

«Ўзсаноатқурилишбанк» маблағлари йўналтирилган ушбу лойиҳанинг умумий қиймати 11 миллиард сўмни ташкил этади. Корхонада Италия ва Хитой ускуналари асосида йилига 51 миллион дона тухум, 1 мил-

лион 40 минг дона хўжа етиштириш мўлжалланмоқда. Бу ҳар бир хонадонга 100 тадан хўжа тарқатиш, аҳоли фаровонлигини oшириш имконини беради. Корхонада 50 иш ўрни яратилади.

Халқимиз етти хазинанинг бири деб биладиган паррандачилик ва балиқчилик бўйича ишга солинмаган имкониятлар кўплиги, бу тармоқлар аҳолини гўшт ва тухум билан таъминлаш, оилаларга даромад манбаи яратишда муҳим ўрин тутиши таъкидланди. Агрофирмалар ташкил этиш орқали бу маҳсулотларни экспорт қилиш ҳам мумкин.

Президентимиз Хива тумани Чодрра қишлоғида Хурсанд Мадримов ва Оллаберган Раҳимов хонадонларига кириб, уларнинг турмуш шароити, даромадлари билан қизиқди. Томорқадан самарали фойдаланиш, лимон, ёнғоқ, анор, анжир каби сердаромад экинлар экиш зарурлиги ҳақида сўз борди.

Шавкат Мирзиёев Янгиариқ туманида ташкил этиладиган ип-газлама ишлаб чиқариш корхонаси лойиҳаси билан танишди. Аввалги "Янгиариқ текстиль" масъулияти чекланган жамияти биносиде иш бошлайдиган янги корхонада йилига қарийб 20 миллион квадрат метр маҳсулот ишлаб чиқариш, 6 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилиш, 150 иш ўрни яратиш режалаштирилган.

Шу туманда яна бир истиқболли лойиҳа – замонавий типдаги чорвачилик комплексини ишга тушириш мўлжалланмоқда. Халқ банк кредити асосида "Тило домор" хусусий корхонаси томонидан ташкил этиладиган ушбу мажмуада 2 минг бош қорамол боқиш, йилига 4 минг 100 тонна сўт, 200 тонна гўшт тайёрлаш режалаштирилган. Комплексида 90 га яқин иш ўрни яратилади.

"Ўзбекнефтегаз" компанияси томонидан ташкил этиладиган пластмасса заводи лойиҳаси ҳам намойиш этилди. Бу ерда 3,5 минг тонна полиэтилен ва полипропилен гранулаларини қайта ишлаш асосида турли сигимли сув идишлари, шунингдек, яшик ва қутилар ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Президентимиз ушбу лойиҳаларнинг рентабеллиги билан қизиқди. Бундай корхоналарни бошқа туман-

ларда ҳам ташкил этиш, одамларни иш билан таъминлаш бўйича кўрсатмалар берди.

Хоразмликлар деҳқончилик соҳасида ҳам улкан тажрибага эга. Кескин континентал иқлим, мураккаб тупроқ шароитига қарамай, воҳа миришкорлари қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириб келмоқда. Пахта ва ғалладан ташқари гуруч, қовун, узум каби маҳсулотларни экспортга йўналтирмоқда. Ўтган йили пойтахтимизда бўлиб ўтган Халқаро мева-сабзавот ярмаркасида бу борада кўплаб келишувларга эришилди.

Шавкат Мирзиёев Богот туманида 200 гектар майдонда тоқзор ташкил этиш лойиҳаси билан танишди. "Ўзвирносаноатхолдинг" холдинг компанияси тизимидаги "Хоразм узуми тайёрлов савдо" масъулияти чекланган жамияти томонидан барпо этиладиган богда йилига 3 минг тонна узум етиштириш, 210 кишини иш билан таъминлаш кўзда тутилган. Шунингдек, 200 гектар майдонда гурвак, кичкинтой, гулоби, зар гулоби каби экспортбоп қовун навлари экиш режалаштирилган.

Богот тумани Миришкор қишлоғидаги хонадонларда иссиқхона ташкил этиб, лимон, ёнғоқ, помидор, бодринг каби хариддоригр маҳсулотлар етиштириш борасида олиб борилаётган ишларга ҳам эътибор қаратилди.

Президентимиз Хазорасп туманига ташрифи чоғида Хоразм вилояти қишлоқ хўжалигини сув билан таъминлайдиган Тошсоқа магистрал каналида амалга оширилаётган реконструкция ишлари билан танишди.

Ушбу каналда сув сатҳи пасайиб кетгани сабабли далаларни насос ёрдамида суғориш талаб этиларди. Умумий қиймати 145 миллион доллардан ортиқ бўлган ушбу лойиҳа доира-сида Тошсоқа, Шовот, Полвон Ғазовот ва Ғазовот каналларининг 305 километр реконструкция қилиниб, канал туби кўтарилди. 21 янги канал ва 607 гидротехника иншооти қурилади. Бу-нинг натижасида 280 га яқин насос олиб ташланиб, йилига 14 миллиард сўмдан ортиқ маблағ тежаллади.

Пудратчи ва қурувчилар ишини самарали ташкил этиш, қурилиш ва реконструкция ишларини жадал-

лаштириш зарурлиги таъкидланди.

Биринчи Президентимиз раҳнамолигида соҳалар ва ҳудудларни мутаносиб ривожлантириш борасида амалга оширилган ишлар самарасида Хоразм вилоятининг саноат салоҳияти ҳам ошди. Хазорасп туманида "Дамас", "Орландо" ва "Лабо" автомобиллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг шу йил 12 январдаги «Ургут», «Ғиждувон», «Кўқон» ва «Хазорасп» эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида»-ги фармони ушбу ҳудудлардаги ресурслардан самарали фойдаланиш имконини бермоқда.

Бугунги кунда «Хазорасп» эркин иқтисодий зонаси учун ер участкаси ажратилиб, уни зарур муҳандислик-коммуникация инфратузилмаси билан таъминлаш ишлари бошлаб юборилган. Хозиргача ушбу ҳудудда енгил саноат, машинасозлик, электротехника, фармацевтика, чарм-пойабзал, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш қувватларини жойлаштириш бўйича 50 дан ортиқ лойиҳа тайёрланган.

Давлатимиз раҳбари ушбу стратегик зона қурилишида сифат ва муддатга эътибор қаратиш, чет элларда унинг имкониятларини тарғиб қилиш орқали хорижий инвестиция ва технологияларни жалб этиш зарурлигини таъкидлади.

Урганч шаҳрида Хоразм вилояти фаоллари билан учрашув бўлиб ўтди. Йиғилишда вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини янада oшириш, ёш авлодни тарбиялаш ва иш билан таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Президентимизнинг Хоразм вилоятига ташрифи давомида бўлиб ўтаётган учрашув ва суҳбатлар Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йилида аҳоли билан доимий мулоқот олиб боришнинг амалий исботи бўлмоқда. Бундай мулоқотлар нафақат Хоразм аҳли, балки бугун халқимиз кўнгиллини кўтариб, эртанги кунга ишончини янада мустаҳкамламоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Хоразм вилоятига ташрифи давом этмоқда.

Анвар САМАДОВ,
Аҳмаджон ШОКИРОВ,
ЎЗА махсус мухбирлари

ОЧИҚ МУЛОҚОТЛАР

муаммо ва камчиликларни бартараф этишда қўл келаётри

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясида «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» талабларининг бажарилишида жамоат ташкилотларининг ролини ошириш» мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди. Унда жорий йилнинг 19–21 январь кунлари Самарқанд вилоятида ташкил этилган амалий семинар якуни ва бу борада келгусида амалга оширилиши режалаштирилган ишлар тўғрисида атрофлича маълумот берилди.

Анжуманда таъкидланганидек, амалий семинар ишида тармоқ ва ҳудудий касаба уюшма ташкилотлари, Хотин-қизлар кўмитаси, «Нуроний» жамғармаси, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ҳамда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати каби бир қатор жамоат ташкилотлари ҳамда уларнинг ҳудудий бўлинмалари вакиллари фаол иштирок этди. Мазкур жамоат ташкилотлари мутасаддиларидан таркиб топган ишчи гуруҳлари Самарқанд шаҳридаги Фарҳод шаҳарчаси ва Сартеп мавзесида ҳамда Каттақўрғон туманидаги «Мўминхўжа» маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи 1200 га яқин хонадонда бўлиб, очик ва самимий мулоқот ўтказди.

Ушбу жараёнда мазкур ҳудудларда бандликни таъминлаш, савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларига етарли даражада тўлов терминаллари

ўрнатиш, имтиёзли банк кредитларини ажратиш, электр энергияси, ичимлик суви таъминотини ва транспорт қатновини яхшилаш, ички йўللارни таъмирлаш, коммунал ҳамда маший хизмат соҳаларига тааллуқли камчилик ва муаммолар борлиги аниқланди.

Ўрганишлар якунига кўра, ишчи гуруҳлар аниқланган муаммолар таҳлили ҳудудлардаги мутасаддилар эътиборига ҳавола этиб, уларни бартараф қилиш бўйича аниқ муддатли чора-тадбирлар белгиланиши ҳамда ижрога йўналтирилишига эришилди.

— Мулоқотлар, кузатишлар натижасида аҳолини қийнаётган муаммолар билан танишиш, одамлар ичига кириб бориш имкони пайдо бўлаётди, — дейди Федерация раисининг ўринбосари Бахтиёр Махмадалиев. — Қилинаётган барча ама-

Tajriba

лий ишлар негизда инсон манфаатлари турибди. Самарқандда синов тариқасида ўтказилган семинаримиз кутилганиданда кўпроқ натижа берди. Ҳамкор ташкилотлар билан ҳамжихатликда кўплаб инсонларнинг мушуқлини осон, ог'ирини енгиллатишга эришилди.

Анжуман доирасида Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси, Хотин-қизлар кўмитаси, «Нуроний» жамғармаси, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ўртасида мазкур йўналишда ҳамкорлик меморандуми имзоланди. Келгусида ушбу тажрибани республикамизнинг барча ҳудудларида оммалаштириш ва бу орқали оила-ларнинг турмуш фаровонлигини ошириш ишларини жадал давом эттиришга келишиб олинди. Матбуот анжумани давомида оммавий ахборот воситалари ходимлари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

Дилмурод ДЎСТБЕКОВ,
«Ma'rifat» мухбири

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида навбатдаги кенгайтирилган ҳайъат кенгаши мажлиси бўлиб ўтди. Унда вазирлик раҳбарияти ва мутасадди ходимлари, вазирлик хўзурдаги марказлар раҳбарлари, олий таълим муассасалари ректорлари ва проректорлари, тасарруфда олий таълим муассасалари мавжуд бўлган вазирликлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Муҳим масалалар муҳокама этилди

Видеоселектор тарзида ўтказилган мажлисда 2016 йилда олий ва ўрта махсус таълимни ривожлантириш бўйича амалга оширилган ишлар натижалари ҳамда Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар ижросини таъминлаш каби масалалар муҳокама этилди. Тадбирни Олий ва ўрта махсус таълим вазири Р.Қосимов олиб борди.

Мажлисда ўтган йилги кўрсаткичлар таҳлил этилиб, баҳолаш тизими, илмий фаолиятни олиб бориш, профессор-ўқитувчилар малакасини ошириш, маънавий-маърифий

ишлар самарадорлигини таъминлашдаги айрим камчиликлар рақам ва мисолларда кўрсатиб берилди. Уларни бартараф этиш бўйича зарур тақлиф ва тавсиялар ўртага ташланди. Видеоконференцияда жойлардаги олий таълим муассасалари ва олий таълим муассасаларининг ҳудудий филиаллари раҳбарлари ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Мажлисда вазир ўринбосарлари, олий таълим муассасалари ректорлари, вазирлик тасарруфидаги марказлар ва ташкилотлар раҳбарларининг шахсий масъулият тўғрисида сўз юритилди. Шуниингдек, Республика ректорлар кенгаши раёсати таркибига ўзгартиришлар кириштирилган муҳокама этилди. Мажлис сўнггида барча масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Санобар ЖУМАНОВА,
«Ma'rifat» мухбири

“Murakkab fanni oson o'zlashtiramiz”

umumta'lim maktablarida matematika va informatika fanlari oyligini o'tkazish bo'yicha metodik tavsiya

Matematika va informatika nisbatan murakkab fanlar. O'quvchilarning bu fanlarni to'liq o'zlashtirishi, avvalo, ularni darsga qiziqitira olishga bog'liq. Oldimizda fevral — matematika va informatika fanlari oyligi turibdi. Oylik doirasidagi ochiq dars va sinfdan tashqari mashg'ulotlarni ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida o'tish, fanlar mazmunini ochib berishga qaratilgan qiziqarli tadbirlar tashkil etish aniq fanlar ta'limini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. O'qituvchi-pedagoglar bu imkoniyatdan samarali foydalangan holda bolalarni mashg'ulotlarga qiziqitirish, tadbirlarda barcha o'quvchilarni faollashtirishning ta'sirchan usullarini qo'llashga intilishi lozim.

Ilm-fanning jadal rivojlanib borayotgani, shunga mos ravishda o'qituvchilar malakasini oshirish, o'zaro tajriba almashishi uchun sharoit yaratish lozimligini hisobga olib, oylik davomida tadbirlar mazmunini quyidagi tartibda rejalashtirish tavsiya etiladi:

I hafta — “Matematika va informatika fani o'qituvchilarining metodik ishlari haftaligi”. Oylik avvali va yakunida sinflar kesimida sinov testlari olinadi. O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalari monitoringi o'tkazilib, metodlashmada (jadval va diagrammalari asosida) tahlil qilinadi. Bu ishlarni tashkil etishga mas'ul fan o'qituvchilari, metod birlashma rahbari va a'zolarining vazifasini aniq belgilab qo'yish maqsadiga muvofiq.

II hafta — “Ochiq darslar haftaligi”. O'qituvchilar sinflar kesimida aniq reja bo'yicha qiziqarli va noan'anaviy usullarda mashg'ulotlar olib boradi.

III hafta — “Sinfdan tashqari mashg'ulotlar haftaligi”. Tadbirlarni tashkil etish va o'tkazishga o'quvchilar, maktab jamoasi, ota-onalar jalb etiladi.

IV hafta — “Oylik doirasidagi ishlarni maktab metod birlashmalarida tahlil etish va natijalarni baholash haftaligi”. Fan oyligida amalga oshirilgan ishlar hisoboti tayyorlanadi va kelgusi vazifalar belgilab olinadi. O'tkaziladigan fanlarcha tadbirlar

jadvali e'lonlar doskasidan o'rin olishi zarur.

Dars va darsdan tashqari tadbirlarda o'quvchilar qiziqishini oshirish, bilim samaradorligini ko'tarish, o'quv-metodik ishlarni jonlantirish, o'qituvchilar ijodiy faoliyatini kuchaytirish, izlanuvchan pedagoglarni aniqlash, tajribasini ommalashirishga e'tibor qaratish kerak. O'zaro tajriba almashishga imkoniyat yaratish maqsadida mahoratli o'qituvchilarning ochiq darslariga yosh pedagoglarni kuzatuvchi sifatida jalb qilib foydadan xoli bo'lmaydi.

Maktab pedagogik jamoasining faolligi, mahoratli kadrlar bilan ta'minlangani, matematika va informatika fani xonalarning zarur ko'rgazmali-didaktik materiallar bilan jihozlangani oyligining uyushqoqlik bilan o'tishiga xizmat qiladi. Ota-onalar va maktab hamkorligini jonlantirish, ularni fan yangiliklari, ta'lim tizimidagi o'zgarishlar, o'quvchilarning o'zlashtirish ko'rsatkichlari bilan tanish-

trish ham muhim. O'quvchilarni kasbga yo'naltirish maqsadida oliy o'quv yurtlari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlarga sayohat uyushtirish, oliy o'quv yurti professor-o'qituvchilari bilan uchrashuvlar tashkil qilish tavsiya etiladi.

O'qituvchilarni ilmiy-metodik jihatdan qo'llab-quvvatlash, zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari hamda ilg'or pedagogik

texnologiyalardan foydalanishda ko'maklashish, bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantirish maqsadida “Mahorat maktablari”da o'quv-seminarlar tashkil etish samaradorlikni ta'minlaydi.

Har bir ta'lim muassasasida fanga oid devoriy gazetalar tanlovi o'tkazilishi ham o'quvchilarni fanga qiziqirishning muhim vositalaridan.

Matematika va informatika fanlari oyligida o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini mustahkamlash maqsadida sinflar va maktablararo “Yosh matematiklar”, “O'yla, izla, top!”, “7x7”, “Matematika fanlar ichra shoh — uning sirlaridan bo'lingiz ogoh”, “Zakovat” kabi mavzularda qiziqarli festivallar, bellashuvlar o'tkaziladi, faol qatnashgan o'qituvchi va o'quvchilar rag'batlantiriladi.

Uslubiy birlashmaning yillik ish rejasiga asosan fan oyligi uchun mazkur fan bo'yicha o'tkaziladigan kunlik, haftalik tadbirlar belgilanadi. Har bir hafta uchun aniq yo'nalish asosida tadbirlar rejalashtirilib, maktabning yillik ish rejasiga kiritiladi. Bu reja pedagogik, uslubiy kengash va uslubiy birlashma yig'ilishlarida tasdiqlanadi hamda ijrosi muhokama qilinadi.

Fan oyligining yakuni maktab, tuman (shahar), viloyat miqyosida eng yaxshi uslubiy birlashma, ijodkor o'qituvchi va metodistlarning ish tajribasi o'rganilib, ommalashiriladi.

Fan oyligining yakuni bayramona ruhda o'tkaziladi. Faol o'quvchi, o'qituvchi va sinflar reytingi aniqlanib, rag'batlantirish tavsiya etiladi.

Respublika ta'lim markazi

2017-yil 28-yanvar, № 8 (8969)

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

2017-yil — Xalq bilan muloqot va inson manfaatlari yili

O'zb | Ўзб | Рус | Eng

Виртуал қабулхона

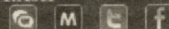
Сайтдан кўришиш

ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

ХИЗМАТЛАР

МАТБУОТ МАРКАЗИ

Виртуал қабулхона

Очиқ маълумотлар

Мурожаат юбориш

Ягона ойна

Вазирнинг виртуал қабулхонаси

халқ билан мулоқот ўрнатишда муҳим аҳамият касб этапти

Мамлакатимизда инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга олий қадрият сифатида қаралиб, ҳуқуқий демократик жамият барпо этиш борасида улкан ислохотлар амалга оширилмоқда. Хусусан, 2014 йил 5 майда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти очиқлиги тўғрисида”ги, 2014 йил 3 декабрда “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги қонуни қабул қилинган, 2016 йилдан эътиборан, Бош вазир виртуал қабулхонаси ишга туширилиши ҳамда 2017 йилга Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг ташаббуси билан “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили” дея ном берилгани бу эзгу мақсаднинг амалдаги татбиқидир.

Халқ таълими вазирлиги ҳам жамоатчилик билан алоқаларни янада мустаҳкамлаш, ўқитувчи-педагоглар, ота-оналардан келаётган мурожаатларни ўз вақтида ўрганиш, тизимдаги янгилликларни аҳолига етказиш, ҳар бир фуқароннинг ахборот олишга бўлган қонуний ҳуқуқларини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратиб келмоқда.

Вазирлик фаолиятининг очиқлиги ва ошқорлагани таъминлаш, ҳамюртларнинг таъмининг соҳага оид тақлиф ва мурожаатларини ўз вақтида кўриб чиқиш, қолаверса, тизимда олиб борилаётган ислохотлар борасида жамоатчилик фикрини ўрганиш мақсадида 2016 йил 28 ноябрь куни www.uzedu.uz веб-сайти негизида Халқ таълими вазирлигининг виртуал қабулхонаси ишга туширилди.

— Веб-сайтдан ташқари, vazir.uzedu.uz электрон манзилини ёзиб, виртуал қабулхонага тўғридан-тўғри кириш имконияти мавжуд, — дейди Халқ таълими вазирлигининг назорат ва таҳлил бошқармаси бош назоратчиси Жўрабек Мусурмонов. — Виртуал қабулхона саҳифаси жудда оддий ва қулай. Фуқаро исм-фамилияси, ҳудуди, манзили, мурожаат матни ва бошқа сўровларни тўлдириб, аризасини юбориши, бироз мuddатдан кейин натижасини текшириб кўриши мумкин. Ҳар бир мурожаат вазирлик девонхонасида хатланиб, шахсан Халқ таълими вазирлиги томонидан кўриб чиқилади ҳамда уларнинг ўз вақтида ва қонуний ўрганилиши назорат қилиб борилади. Шунингдек, виртуал қабулхонада Қорақалпоғистон Республикаси халқ таълими вазирли, вилоят(шаҳар)лар халқ таълими бошқармалари бошлиқлари билан боғланиш бўйича ҳам зарур маълумотлар бор.

Виртуал қабулхонага 2016 йилда 111 та ариза, шикоят ва тақлиф келиб тушган. Шу кунгача бундан 68 таси қаноатлантирилди, 43 та мурожаатда турли савол ва тақлифлар билдирилган бўлиб, уларга батафсил тушунтиришлар берилган. Мурожаатлар асосан, иш билан таъминлаш, таълим муассасасига қабул қилиниш ва жойлашиш, мактабгача таълим муассасалари фаолияти, таълим-тарбия мазмунини такомиллаштириш, мактабда дарс тақсироти ва таълим-тарбия тизимида йўл қўйилаётган хатокамчиликлар билан боғлиқ.

Мисол учун, 2016 йил 15 декабрь куни пойтахтимизнинг Яшнобод туманида яшовчи М.Мўминова виртуал қабулхонага мурожаат қилиб, инглиз тили ўқитувчиси мутахассислигига эга экани, бўш иш ўрни бор таълим муассасаларидан бирига ишга кирмоқчилигини баён этади. Ўрганиш натижаларига кўра, тумандаги 23-умумтаълим мактабда бўш иш ўрни мавжудлиги аниқланиб, М.Мўминова мутахассислиги бўйича ишга жойлаштирилди.

Бухоро шаҳрида истиқомат қиладиган М.Саидов фарзандини мактабгача таълим муассасасига жойлаштириш масаласида амалий ёрдам сўраб, Бухоро шаҳри халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлимига мурожаат қиладди.

Маълум бўлишича, фуқарони ҳудуддаги МТМлар раҳбарияти “жой йўқ” деган баҳона билан қайтараверади. МТМга қатнайвершидан чарчаган М.Саидов охири Халқ таълими вазирлигининг виртуал қабулхонасига мурожаат қиладди. Масала қонун доирасида ўрганилиб, фуқароннинг бузилган ҳуқуқи тикланди. М.Саидовнинг фарзанди бугун Бухоро шаҳридаги 76-мактабгача таълим муассасасида тарбияланмоқда.

Таълим сифат ва самарадорлигини оширишда дарслик ва ўқув адабиётларининг ўрни катта. Шу боис, мамлакатимизда умумтаълим муассасаларини мазмунан бой, бежирим дарслик ва ўқув адабиётлари билан таъминлашга устувор вазифа сифатида қаралмоқда.

Ўқув жараёнида дарсликларнинг аҳамияти қанчалик муҳим эканини англамаган ёки бу ишга масъулиятсизлик билан ёндашган айрим мактаб раҳбарлари, кутубхоначилар дарслик учун талабномани ўз вақтида, тўғри шакллантирмаётгани туфайли айрим ҳудудларда дарсликлар етишмовчилиги муаммоси юзга келмоқда. Бу нафақат ўқитувчи, ўқувчилар, балки ота-оналарнинг ҳам ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда. Сирдарё вилояти Сардоба туманилик А.Файзуллаев ўз мурожаатида дарслик етишмовчилиги муаммосини кўтарган.

— Укам Ўролбой Сардоба туманидаги 18-мактабнинг 6-синф ўқувчиси, — дейди А.Файзуллаев. — Унга зарур дарслик ва ўқув адабиётлари етмай қолди. Бир неча бор мурожаат қилсак ҳам, мактаб раҳбарияти масалани ижобий ҳал қила олмади. Халқ таълими вазирлигининг виртуал қабулхонасига мурожаат этганимдан сўнг тез кунда талабимиз қондирилди. Укам 6-синф дарсликлари тўплами билан тўлиқ таъминланди. Бугун у синфдошлари қатори ўз дарслигидан фойдаланиб, билим олаётганидан мамнун.

— Мурожаатларнинг келиб чиқиш сабаблари таҳлил қилинганда, жойлардаги масъул ходимлар аҳолини етарли даражада тингламаётгани, ариза ва шикоятларини ўрганиб чиқмаётгани, эътиборсиз қолдираётгани маълум бўлмоқда, — дейди Жўрабек Мусурмонов. — Фуқаролар учун бевосита таълим муассасаси ёки туман (шаҳар) халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими раҳбарлигига мурожаат қилиш имконияти йўқлиги, масъул раҳбарлар жамоатчилик билан мулоқот қилишни унутиб қўяётгани натижасида юртдошларимиз тўғридан-тўғри вазирликка ва назорат қилувчи ҳукумат органларига мурожаат этишга мажбур бўлмоқда.

Халқ таълими вазирлигига келиб тушаётган мурожаатлар ҳудудлар кесимида мунтазам ўрганиб борилмоқда.

Шунингдек, фуқароларнинг халқ таълими тизимига оид ариза, шикоят ва тақлифларини тезкорлик билан кўриб чиқиш ва ҳал этиш мақсадида яқин кунларда Қорақалпоғистон Республикаси халқ таълими вазирли, Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси ва бошқа вилоятлар халқ таълими бошқармалари бошлиқларининг виртуал қабулхоналарини очиш режалаштирилган.

Ариза ва шикоятлар нисбатан кўп келаётган туманларда жисмоний ва юридик шахслар вакиллари учун “Сайёр қабул кунлари”, “Очиқ эшиклар куни” каби тадбирлар ўтказилмоқда. Яқинда Наманган ва Фарғона вилоятлари халқ таълими бошқармалари бошлиқларининг виртуал қабулхонаси ишга туширилди.

Вазирлик томонидан халқ билан мулоқот ўрнатиш, аҳолининг тақлиф, ариза ва шикоятларини қабул қилиш мақсадида “10-06” қисқа рақамли ишонч телефони, info@xtv.uz электрон почта манзили ишлаб турибди. Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 27 октябрдаги “Вазирлик ва идоралар, ҳўжалик бирлашмалари раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоят, шаҳар ва туман ҳокимларининг “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонун талабларини сўзсиз бажариш юзасидан жавобгарлиги тўғрисида”ги қарори асосида Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти томонидан ҳар куни соат 8-00 дан 11-00 гача фуқароларни қабул қилиш тизими йўлга қўйилган.

Халқ билан мулоқот ўрнатишнинг афзалликлари кўп. Халқ таълими вазирлигининг виртуал қабулхонаси таълим-тарбия тизимида юзга келаётган турли муаммоларни аниқлаш, уларга вақтида ечим топиш, олдини олишда муҳим аҳамият касб этади. Жойлардаги етук ва малакали педагог-мураббийларнинг мулоҳаза, тақлиф ва тавсиялари ўрганиб борилиши натижасида соҳани янада такомиллаштириш имконияти кенгайди.

Илҳом ЖўРАЕВ,
“Ma'rifat” муҳбири

2017-yil 28-yanvar, № 8 (8969)

Тилни қандай тез ўрганиш мумкин?

"Тил билган — эл билди" деган нақл эскирмас ҳақиқатдир. Маҳмудхўжа Бехбудий: "Икки эмас, тўрт тил лозим", дея тилларни ўрганишга илм аҳли, ёшларни бежиз даъват этмаган.

Янги ўқув йилини ана шу ўғитни такрорлаш, тил билганинг дунёқарши, фикрлаши кенг бўлишини ўқитишдан бошлайман. Юртимиздаги кўпгина мактабларда рус тили ўқитилади. Гарчи грамматик жиҳатдан мураккаб, услуби ҳам ўзига хос бўлишига қарамай, ўқувчиларнинг рус тилида саз ва бийрон мулоқотини кўриб, кишининг ҳаваси келади. Баъзан ўзлаштиришга қийналаётган, сўзларни тунусна-да, гаплашишга қўрқаётган ўқувчиларим: "Нима қилсак, тилни тезроқ ўрганамиз, бир-биримиз билан гаплашишга қийналмаймиз?", деб кўмак сўрайди. Кимдир шу баҳона бадий адабиётларни мириқиб ўқигиси келади, бошқаси кириш имтиҳонларига тайёрланиш учун тил машгулотларига мунтазам қатнашади. Бироқ натижа ҳақида кўнгилдагидек қавармайди.

Рус, инглиз, умуман, хорижий тилларни ўрганишда хоҳиш-истакнинг ўзи кифоя эмас. Аввало, ўша тилда мунтазам мулоқот таъминланиши зарур. Тил темирга ўхшайди — ишла-тилмай, оморда сақланган темир асбобни занг босиб қолади. "Агарда доимий сўзлашиш учун суҳбатдошингиз бўлмаса, таълим-тарбияга оид кинофильм кўринг, ўзингизга ёқадиган кўшиқни тингланг, тилни осон ўргатсаз, ўзлаштирасиз. Ўзингиз кутмаган вақтда, лоп этиб ўша тилда сўзлашаётганингизни сезмай ҳам қола-сиз", дейман ўқувчиларимга.

Ҳар кунни ўн-ийгирмата янги сўз ёдлаш, унинг маъноси, маънодош ва зиддошларини мунтазам ўрганиб боравериш бола лутга бойлигини оширади. Йигирма саккиз йил ўқувчиларга рус тилидан сабоқ бериб, ўзга тилни ўрганиш унчалик ҳам муаммо эмаслигини, фақат мунтазам, тартибли, мақсадли шуғулланиш ва китоб мутолаасидан узилмаслик кутганимиздан кўпроқ поғоналарини забт этишга кўмаклашиши тажрибамада кўп марта исботланган.

Элмира ИЗЗАТОВА,
Риштон туманидаги
26-мактаб ўқитувчиси

Момом "Яхши сўз ҳам, ёмони ҳам бир оғиздан чиқади", дердилар доим. Тез-тез айтилгани, ҳар тонгда такрорлангани учунми, бу ўғит хотирамга маҳкам ўрнашган. Уйимизда бир-биримизга "сен-лаб" кўпол муомала қилиш, ножоиз сўз айтиш қатъий тақиқланган. Оқшом эса момомнинг пурмаъно, дил яйрайдиган насиҳатларини тинглаб, опа-сингил, ака-укалар қандай сўзлашиши, кимга нима деб мурожаат қилиши, кўчада, мактабда, меҳмонга борганда ўзимизни қандай тутишни ўргат-нардик. "Ишим тушмайди, ҳол-аҳвол сўрашга вақ-

Борингизга шукр, моможон!

тим йўқ, деб қадрдон дугоналарингни ўзингдан узоқлаштирма. Фурсати етадики, вақтида хабарлаш-маганинг, ҳолини билмаганинг учун қизарсан, ўзингдан ўтгани ўзингни қийнайди", дердилар момом мулоийим овозда.

Йиллар ўтди. Гоҳи қишлоққа қайтсам, уйимизга келган узоқроқ қариндошимиз отам ёки онамга: "Сизникими? Танимас эканмиз-а?" дейди ажабланиб. Шунда одамлардан узоқлашиб кетаяпман чоғи, деб ўз-ўзимни қойийман. "Сен бир замонлар юз бурган инсон кун келиб, энг қадрдон оламингга айланиши ҳеч гап эмас. Фақат бугунни эмас, эртага чиқадиган кўш борлигини ҳам унутма!" дердилар момом одиларига борсам. Кўпни кўрган, ўғил-қизига бош бўлиб тўксондан ошган момомнинг ҳаётини, содда ҳақиқатларини эшитганимда, муаммоларимга ўз-ўзидан ечим топилади. Ўша пайт "Борингизга шукр, моможон!" дея уни маҳкам кўчоқлаб оламан.

Сурайё АХМАТОВА

Сурхондарё вилояти

"MA'RIFAT"ga
maktublar

Toshkent shahri
Mal'botchilar ko'chasi 32-uy.
"Ma'rifat" gazetasi tahririyatiga
E-mail: info@marifat.uz

Учиш сабоғи

Эрта баҳор. Айвонимиз пештоқида бир жуфт қалдирғоч айланиб қолди. Ин куриш учун қулай жой чамалайвери-риб, роса безовталанишди. Гир-гир айланиб, ахйири қатъий қарорга келишди, шекилли, ўша кундан қолдирмай "иморат"ларини куришга киришди. Жонсарақ қушларнинг машгулоти-

келди. Ана энди янги ҳаёт бошланди: ота-она қалдирғочлар навбатма-навбат емиш келтириш учун тинимсиз учишади. Қани, бир зумга тин олишса! Озуқа этиб келиши билан тўртовлон бараварига оғизчаларини очиб, чиқирайди. Не ажабики, озуқа беришда қатъий қоида бор. Катта очилган оғизлар-

Россиялик болалар шифокори Леонид Рошалъ: "Болангизни тарбияланг! Ўзингиз тарбияланг, сабаби, бола энг яхши тақлидчилар!" дейди. Бола тарбияси ҳақида айтилмаган гап, ёзилмаган тавсия қолмади ҳисоб. Икки она бир ерда учрашиб қолса, суҳбат мавзуси энг аввал болаларга бурилади. Тарбия усуллари-

сига, ўзи сал четроққа бориб ўтирибди. Психолог чалғитувчи саволларни кўп берса-да, бола ҳам иккиланмай дадил жавоб қайтараверибди.

— Фараз қил, катта супермаркетда оинггни йўқотиб қўйдинг. Нима қиласан? — дебди опа.

— Йўқ, — дебди болакай қатъий. — Йўқ, ойм-

йўлимдан адашсам, дадамга телефон қиламан...

— Ахир, сенда телефон йўқ-ку! — дебди опа ажабланиб.

— Нега энди? Кўчадаги одамларда бор-ку!

Хуллас, бола билан психологини четда кузатиб ўтирган она ўғлининг бурро-бурро, кескин жавобларидан ўзи ҳам ҳайратланиб-

Болангизни ўзингиз тарбияланг!

ни бир-бири билан баҳам кўрган аёллар турли маслаҳатлар беришни ҳам ёддан чиқармайдилар. Аслида, тарбия кимнингдир тавсияси, қўллаган тадбири билан эмас, оиладаги муҳит, ота-она дунёқарши муносида берилади. Негаки, ҳар қайси бола алоҳида олам. Кўшни уйдаги отат иккинчи хонадон тутумларига мос тушавермайди.

Дугона ўтган йили биринчи синфга қабул қилнари бошлангач, ўғилчасини етаклаб, мактабга борибди. Навбати билан тест сновларини топшириб, у мактаб психологи олдига киришибди. Ўғли унинг қарши-

ни йўқотиб қўймайман!

— Нега, йўқотиб қўйишинг мумкин-ку! — дея мутахассис болани яна саволга тугтибди.

— Йўқотмайман, негаки ойм мени яхши кўрадилар. Қўлимдан маҳкам ушлаб оладилар. Кейин йўқолиб қолмайман, — дебди болакай ишонч билан.

— Хўп, супермаркетда эмас, кўчада, йўлда кетаётган адиб қолдинг... Шунда нима қиласан?

— Майли, — дебди болакай таълим бўлгандек. — Адашмайману, лекин

ди. Мактабдан қайтаётган, ўғлидан унга бундай сўзларни ким ўргатганини сўраса, ўғли "Ахир, у опа мени кичкина бола деб ўйлади. Шунга жаҳлим чиқиб, шартга жавоб беравердим!" дебди у қовоқларини уйиб.

Чиндан ҳам, биз кўпичча бола қизиқишларини эмас, ўз истакларини кичкинтойларга мажбурлаб синдириш билан оворамиз. Бу эса келажакада тузатиб бўлмас хатога айланади.

Мўстабар ОБИДЖОНОВА

Пискент тумани

Bolalar sporti

Спортсевар
ёшлар маскани

Мамлакатимизда болалар спортини ривожлантиришга қаратилаётган доимий эътибор навқирон авлоднинг ҳар томонлама соғлом камол топишида муҳим омил бўлмоқда. Жойларда қад ростлаётган замонавий спорт иншоотларида спорт билан мунтазам шуғулланувчилар сафи тобора кенгайиб бораётир.

Пойтахтимизнинг Миробод туманидаги 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактабида 700 дан ортиқ ўғил-қиз бадий гимнастика, волейбол, таэквондо, сузиш, дзюдо ва армрестлинг каби спорт турлари бўйича мунтазам шуғулланмоқда. Замонавий шароитларда ўз маҳоратини ошираётган мактаб тарбияланувчилари орасида халқаро ва мамлакат миқёсидаги мусобақаларда совринли ўринларни қўлга киритган спортчилар ҳам кўпчиликни ташкил этади.

ЎЗА фотомухбири
Муҳаммад АМИН олган суратлар.

Ўқувчилар билими
мустаҳкамланди

Умумтаълим муассасаларида ўтказиб келинаётган фан ойликлари ўқувчиларнинг муайян ўқув предмети бўйича билимларини бойитиш, пировардида, фанларга қизиқишини ошириш гарови бўлмоқда. Фан ойлиги якунида ўтказиладиган фестиваллар эса ўғил-қизларнинг олган билимларини мустаҳкамлашда асқотади.

Ўйинлар, қизгин машғулотларга асосланган савол-жавоблар орқали ўқувчилар билими синовдан ўтказилади.

Юнусобод туманидаги 271-мактабда январь — ижтимоий фанлар (тарих, давлат ва ҳуқуқ асослари) ойлиги якунига бағишланган фестивалда нафақат ўқувчилар билимини синовдан ўтказиш, балки фан ўқитувчилари маҳоратини намоён этишига ҳам имконият яратилди.

— Фан ойлиги доирасидаги

маданий-маърифий тадбирлар сирасига ўқитувчиларнинг очиқ дарслари ҳам киритилди, — дейди тарих фани ўқитувчиси Феруза Жўраева. — Очиқ дарсларни ҳамкасбларимиз кузатиб, таҳлил қилиб боришди. Ўзаро тажриба алмаштириш, педагогик билим, малака, кўникмаларни намоён этиш мезонига айланган дарс кuzatuvlari ҳар бир ўқитувчини ўз устидан ишлашга, изланишга ундади.

Бурҳон РИЗОҚУЛОВ
олган суратлар.

Ma'rifat

ТА'СИС
ЕТУВЧИЛАР:

O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi,
O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi, O'zbekiston
Ta'lim, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Бoш муҳаррир Абдусамат РАХИМОВ

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yxatga olingan.
Indeks: 149, 150. Г-115. Tiraji 58239.
Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:

qabulxona — 233-50-55;
kotibiyat — 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
233-42-92(faks), 236-54-17.

ISSN 2030-6436

«Ma'rifat»dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat ruxsati
bilan amalga oshirilishi
shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqdir,
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

MANZILIMIZ:

100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:
Malohat TOSHOVA, Faxriddin RAHIMOV.
Navbatchesi muharrir:
Hulkar TO'YMANOVA.
Navbatchi:
Bobomurod XUDOYBERDIYEV.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasi.
Korxonaning manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

O'za yakuni — 23.50 Topshirildi — 02.00

1 2 3 4 5 6